

Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ

Phần C: Khoa học Xã hội, Nhân văn và Giáo dục

website: sj.ctu.edu.vn

DOI: 10.22144/ctu.jvn.2019.041

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ CÔNG TÁC PHỔ BIẾN GIÁO DỤC PHÁP LUẬT CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

Nguyễn Văn Tròn* và Nguyễn Chí Hiếu

Khoa Luật, Trường Đại học Cần Thơ

*Người chịu trách nhiệm về bài viết: Nguyễn Văn Tròn (email: nvtron@ctu.edu.vn)

Thông tin chung:

Ngày nhận bài: 21/08/2018

Ngày nhận bài sửa: 26/10/2018

Ngày duyệt đăng: 25/04/2019

Title:

Solutions to improve the legal popularization and education among students in Can Tho University

Từ khóa:

Đại học Cần Thơ, giáo dục pháp luật, phổ biến pháp luật, sinh viên

Keywords:

Can Tho University, legal education, legal popularization, students

ABSTRACT

The legal popularization and education among students are remarkably considered by many Vietnamese universities in particular and universities in the world in general. The legal popularization and education among students not only help students improve their awareness of law enforcement but also help students understand the law. This study is aimed to analyze the current situation, limitation of legal popularization and education activities among students in Can Tho University (CTU) from 2014 to 2018. The study directly interviewed 10 experts who are lecturers of School of Law, staff of Departments in CTU on the legal popularization and education among students. Based on the causes of achievements, limitations such activities, some suggestions were proposed for improving the efficiency of the legal popularization and education activities among students in CTU as well as all universities in home country.

TÓM TẮT

Công tác phổ biến, giáo dục pháp luật (PBGDPL) cho sinh viên đã thu hút được sự quan tâm của nhiều trường đại học ở Việt Nam và trên thế giới. Công tác PBGDPL không chỉ giúp sinh viên nâng cao nhận thức của bản thân về việc thi hành pháp luật mà còn giúp sinh viên hiểu biết hơn về pháp luật. Nghiên cứu tập trung phân tích thực trạng PBGDPL cho sinh viên của Trường Đại học Cần Thơ giai đoạn 2014 - 2018, chỉ ra những mặt hạn chế trong công tác PBGDPL cho sinh viên Trường Đại học Cần Thơ. Nghiên cứu tiến hành phỏng vấn trực tiếp 10 chuyên gia là giảng viên khoa Luật và cán bộ Phòng, Ban của Trường Đại học Cần Thơ về công tác PBGDPL cho sinh viên. Qua đó, nghiên cứu đã đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm góp phần nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL cho sinh viên Trường Đại học Cần Thơ nói riêng và cho các trường đại học trong phạm vi cả nước nói chung.

Trích dẫn: Nguyễn Văn Tròn và Nguyễn Chí Hiếu, 2019. Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác phổ biến giáo dục pháp luật cho sinh viên Trường Đại học Cần Thơ. Tạp chí Khoa học Trường Đại học Cần Thơ. 55(2C): 78-85.

1 ĐẶT VẤN ĐỀ

Phổ biến, giáo dục pháp luật (PBGDPL) là một trong những hoạt động thường xuyên và quan trọng của các trường đại học nói chung và của Trường Đại học Cần Thơ (ĐHCT) nói riêng, đó là nền tảng cơ

bản để rèn luyện sinh viên “sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật”, cơ sở để hướng sinh viên phát triển toàn diện, sống có ích cho xã hội với tinh thần thượng tôn pháp luật. Trường ĐHCT là trường đại học trọng điểm của vùng, với quy mô đào tạo lớn. Trong đó, 19 ngành nghiên cứu sinh, 48 ngành

cao học, 98 ngành đại học và 02 ngành cao đẳng, với số lượng sinh viên tương ứng là 43.127. Trong đó có 40.586 sinh viên hệ cao đẳng và đại học, chính quy là 29.819 sinh viên, 2.541 sinh viên sau đại học (Trường đại học Cần Thơ, 2019). Tầm nhìn của trường sẽ trở thành một trong những trường hàng đầu về chất lượng của Việt Nam và nằm trong nhóm các trường mạnh về đào tạo, nghiên cứu khoa học trong khu vực Châu Á - Thái Bình Dương vào năm 2022. Trường ĐHCT với vai trò là “*cơ sở đào tạo đại học và sau đại học trọng điểm của Nhà nước ở Đồng bằng sông Cửu Long, là trung tâm văn hóa – khoa học kỹ thuật của vùng*” (Trường đại học Cần Thơ, 2018), có trách nhiệm đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho vùng cũng như cả nước. Chính vì thế, công tác PBGDPL cho sinh viên trong nhà trường là một trong những nội dung quan trọng, cốt lõi có tính hệ thống và thực hiện thường xuyên nhằm góp phần nâng cao hiểu biết và nhận thức pháp luật cho sinh viên trong giai đoạn hiện nay. Hoạt động PBGDPL có thể được hiểu theo nghĩa rộng: là công tác, lĩnh vực hoạt động, bao gồm tất cả các công đoạn phục vụ cho việc thực hiện PBGDPL (xây dựng chương trình, kế hoạch PBGDPL; triển khai chương trình, kế hoạch PBGDPL thông qua việc áp dụng các hình thức, biện pháp PBGDPL; hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc, sơ kết, tổng kết việc thực hiện chương trình, kế hoạch PBGDPL). Hiểu theo nghĩa hẹp là: truyền đạt tinh thần, nội dung pháp luật giúp cho đối tượng tác động hiểu và hình thành ở họ tri thức pháp luật, tình cảm, hành vi phù hợp với các đòi hỏi của các quy định pháp luật hiện hành (Hội đồng phối hợp công tác PBGDPL của Chính Phủ, 2012). Tuy nhiên, đối tượng được PBGDPL trong bài viết này là sinh viên chính quy trong nhà trường.

Nghiên cứu công tác PBGDPL cho sinh viên trong nhà trường cho thấy bên cạnh những kết quả đạt được trong công tác PBGDPL cho sinh viên thì vẫn còn rất nhiều khó khăn, tồn tại mang tính chủ quan và khách quan chưa khắc phục được. Vì vậy, việc nghiên cứu, đánh giá nguyên nhân sâu xa của thực trạng trên đồng thời đưa ra những giải pháp thiết thực gắn liền với thực tiễn trong nhà trường nhằm nâng cao hiệu quả công tác phổ biến giáo dục pháp luật cho sinh viên Trường ĐHCT là việc làm cần thiết, mang tính thời sự góp phần nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL phù hợp với thời đại và hội nhập quốc tế.

2 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phương pháp định tính được sử dụng trong nghiên cứu nhằm mục đích phân tích thực trạng của công tác PBGDPL, phân tích một số hạn chế trong công tác này và làm cơ sở đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL cho sinh viên.

Nghiên cứu đã tiến hành phỏng vấn trực tiếp 10 chuyên gia là giảng viên khoa Luật và cán bộ lãnh đạo Phòng Ban của Trường ĐHCT về công tác PBGDPL; từ ý kiến của những chuyên gia, nghiên cứu đề xuất những giải pháp thiết thực gắn liền với thực tiễn trong nhà trường nhằm nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL cho sinh viên.

3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1 Công tác phổ biến, giáo dục pháp luật cho SV Trường ĐHCT

3.1.1 Thực trạng công tác phổ biến, giáo dục pháp luật cho SV Trường ĐHCT giai đoạn 2014 - 2018

Bên cạnh việc ưu tiên phát triển tri thức cho sinh viên, Trường ĐHCT luôn chú trọng vấn đề giáo dục nhân cách, lối sống, đặc biệt chú trọng nâng cao nhận thức pháp luật cho sinh viên thông qua các hoạt động PBGDPL. Việc PBGDPL cho sinh viên được thực hiện có hệ thống từ Đảng ủy, Ban Giám hiệu (BGH) nhà trường, đến các phòng ban, các tổ chức đoàn thể. Nhìn chung, các hình thức PBGDPL của Trường ĐHCT thông qua các loại hình phổ biến như sau:

Thứ nhất, việc PBGDPL cho sinh viên thông qua sinh hoạt công dân đầu khóa định kỳ đầu năm học. Theo báo cáo của các Văn kiện Hội nghị, công chức, viên chức Trường ĐHCT qua các năm học từ 2014 – 2018, trung bình mỗi năm nhà trường tiến hành tổ chức sinh hoạt cho hơn 30.000 lượt sinh viên định kỳ vào thời điểm bắt đầu năm học mới, nhằm mục đích PBGDPL cho sinh viên về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, hiểu rõ và vận dụng đúng nội quy, quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo và Nhà trường (Trường đại học Cần Thơ, 2017). Hoạt động giáo dục chính trị, thời sự, học tập Nghị quyết của Đảng, công tác đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn công cộng, công tác phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội cũng được lồng ghép giúp sinh viên hiểu được quyền lợi, nghĩa vụ và ý thức trách nhiệm của công dân. Qua cuộc khảo sát 118 sinh viên năm nhất, năm hai theo học học phần pháp luật đại cương (khảo sát được thực hiện tại hai lớp học phần G06, G09 học kỳ 1 năm học 2018 – 2019), có 74 sinh viên (khoảng 63%) cho rằng họ chỉ tham dự tuần sinh hoạt vì sợ ảnh hưởng đến đánh giá điểm rèn luyện học kỳ. Điều này cho thấy hoạt động PBGDPL đầu năm học chưa đạt hiệu quả cao, sinh viên tham dự còn nặng về hình thức, chưa nhận thức được tầm quan trọng của nội dung được phổ biến.

Thứ hai, công tác PBGDPL thông qua các báo cáo chuyên đề liên quan đến pháp luật do Trường ĐHCT phối hợp với các cơ quan thực thi pháp luật

ngoài trường. Trong nhiều trường hợp cần tạo cầu nối giữa cơ quan thực thi pháp luật và nhà trường để cảnh báo kịp thời cho sinh viên, cũng như phổ biến những quy định của pháp luật. Các đơn vị kết nghĩa với trường như: Công an thành phố Cần Thơ (TPCT), Bộ Tư Lệnh vùng Cảnh sát biển 4 và Bộ Tư Lệnh vùng 5 Hải quân và Sư đoàn 330; tổ chức các buổi báo cáo chuyên đề, tuyên truyền pháp luật theo chuyên đề hành động, nhằm phổ biến, nâng cao nhận thức pháp luật cho sinh viên, nhận biết được những thủ đoạn phạm tội mới, nguyên nhân chủ yếu dẫn đến vi phạm pháp luật. Giai đoạn từ năm 2014 – 2018, mỗi năm Trường ĐHTC đều duy trì phối hợp với Công an TPCT tổ chức tuyên truyền phòng chống ma túy trong sinh viên trường và phối hợp với Bộ Tư lệnh vùng 5 Hải quân tổ chức tuyên truyền về công tác bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam, hoạt động này thu hút hàng chục nghìn lượt sinh viên tham gia (Đoàn Trường đại học Cần Thơ, 2017). Những hoạt động có huy động sinh viên nhưng số lượng tham dự bị hạn chế, chủ yếu là cử đại diện Ban cán sự hoặc Ban chấp hành lớp, sau đó những bạn này mới phổ biến, tuyên truyền lại cho lớp mình. Bên cạnh đó, hoạt động phối hợp với bên ngoài trường vẫn còn hạn chế, việc triển khai chưa mang tính đồng bộ, chưa có đội ngũ cán bộ chuyên trách làm nhiệm vụ này.

Thứ ba, công tác PBGDPL thông qua các cuộc thi do Đoàn Trường tổ chức hoặc phát động. Đoàn Trường ĐHTC là đơn vị cấp huyện trực thuộc Thành Đoàn Cần Thơ hiện có hơn 34.000 đoàn viên (năm 2017), là cánh tay đắc lực, đầu mối chuyển tải những nội dung, hoạt động từ nhà trường đến sinh viên, chịu trách nhiệm tổ chức các hoạt động văn hóa, thể thao, văn nghệ, kể cả việc PBGDPL với sự chỉ đạo chặt chẽ từ Đảng ủy, BGH nhà trường, Phòng Công tác Chính trị. Đoàn Trường ĐHTC chịu trách nhiệm chính trong khâu tổ chức các phong trào, các hội thi, các diễn đàn về nghiên cứu, học tập, thảo luận về PBGDPL nhằm chuyển tải những nội dung, những quy định về chính trị, tư tưởng của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, nội quy, quy chế của Nhà trường đến sinh viên. Đoàn trường thực hiện tốt công tác tuyên truyền, phòng chống HIV/AIDS, phòng chống ma túy, các tệ nạn xã hội thường xảy ra trong trường học, tuyên truyền về chấp hành luật Giao thông đường bộ, hàng năm tổ chức các hội thi như: “Hội thi tuyên truyền, phòng chống ma túy, HIV/AIDS và thực hiện an toàn giao thông trong sinh viên”

Thứ tư, công tác PBGDPL thông qua hoạt động của phiên tòa giả định. Phiên tòa hình sự giả định được hiểu là phiên tòa xét xử vụ án hình sự dựa vào tình huống có thật hoặc giả định được nhằm mục đích tuyên truyền pháp luật hoặc thực hành các kỹ

năng tại phiên tòa. Hoạt động PBGDPL thông qua đội CLE (Clinical legal education program) chương trình giáo dục thực hành dành cho sinh viên ngành Luật trực thuộc Khoa Luật, Trường ĐHTC, hoạt động này trước đây do Đoàn khoa Luật phụ trách. Hoạt động chủ yếu của CLE là thực hiện tư vấn – hỗ trợ pháp lý, tuyên truyền, phổ biến pháp luật, giảng dạy pháp luật tại cộng đồng (Khoa Luật – ĐHTC, 2018). Phiên tòa giả định với sự hỗ trợ của đội CLE được tổ chức thường xuyên mỗi năm ít nhất một lần trong khuôn viên nhà trường thu hút hàng ngàn sinh viên tham dự. Chẳng hạn, năm 2014 phiên tòa giả định được tổ chức ở Khoa Luật, Trường ĐHTC; năm 2015 phối hợp với Đoàn Trường ĐHTC tổ chức tại sân văn phòng Đoàn trường nhằm hưởng ứng ngày pháp luật Việt Nam 9/11; năm 2016 CLE phối hợp với sinh viên Đại học Newcastle, Viện Kiểm sát tổ chức phiên tòa giả đại tại Hội trường Rùa; ngày 19/9/2017 CLE phối hợp với Đoàn Khoa Luật cùng với sự tham dự của các bạn sinh viên Đại học Newcastle tổ chức phiên tòa giả đại tại phòng xử án Khoa Luật. Phiên tòa giả định thu hút hơn 1000 sinh viên tham dự, diễn ra trong không khí nghiêm túc, đúng trình tự, thủ tục của một phiên tòa thật sự, góp phần tuyên truyền một cách có hiệu quả đến đối tượng sinh viên.

Thứ năm, hoạt động PBGDPL thông qua các biểu ngữ, băng rôn, áp phích được phổ biến trong khuôn viên nhà trường và mạng xã hội với sự hỗ trợ của công nghệ thông tin trên trang thông tin điện tử chính thức của Trường ĐHTC. Phòng Công tác Chính trị Trường ĐHTC với chức năng quán triệt quan điểm chính trị, vừa làm công tác thông tin, PBGDPL cho sinh viên, phối hợp với Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Hội sinh viên trường, xây dựng môi trường giáo dục, phòng chống tệ nạn xã hội, phòng chống tội phạm. Những ngày lễ lớn, những sự kiện chính trị quan trọng, phòng chỉ đạo treo băng rôn, áp phích trong nhà trường, ở những nơi trọng yếu để sinh viên có thể nhìn thấy một cách thuận tiện nhất, như công A, B và C.

Thứ sáu, PBGDPL thông qua hoạt động giảng dạy học phần pháp luật đại cương. Bên cạnh các hình thức PBGDPL cho sinh viên đã được đề cập, thì Trường ĐHTC còn giáo dục pháp luật cho sinh viên thông qua nội dung của học phần pháp luật đại cương. Đây là học phần bắt buộc đối với tất cả sinh viên không chuyên ngành luật, với số lượng tín chỉ là 02 và thời lượng là 30 tiết. Học phần Pháp luật đại cương do Khoa Luật, Trường ĐHTC đảm nhiệm đào tạo, nội dung học phần được giảng dạy dựa trên khung chương trình chung do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, qua học phần sẽ cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về pháp luật thực định, nắm được hành lang pháp lý cơ bản của các ngành

luật như dân sự, hình sự, hành chính, hôn nhân và gia đình, thương mại, luật quốc tế. Đồng thời, lồng ghép chương trình học tập còn tổ chức cho sinh viên tham gia các hoạt động ngoại khóa; ví dụ như đến Tòa án tham dự phiên tòa, ghi chép nội dung vụ án, đóng vai trong phiên tòa giả định trên lớp học... Tuy nhiên, những hoạt động này chỉ dành cho sinh viên chuyên ngành luật. Có thể thấy hệ thống tài liệu, giáo trình phục vụ cho công tác PBGDPL tương đối đầy đủ và đa dạng, đáp ứng được yêu cầu công việc, nhà trường có đội ngũ giảng viên chuyên ngành luật, có kiến thức sâu rộng về lĩnh vực pháp luật, đảm bảo tốt công tác giáo dục pháp luật. Tuy nhiên, điểm hạn chế là quy định của pháp luật luôn thay đổi; tài liệu, giáo trình thì chưa có sự thay đổi tương ứng, phù hợp chính vì thế chưa đáp ứng được yêu cầu của việc PBGDPL trong giai đoạn hiện nay.

3.1.2 Những hạn chế trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật cho sinh viên Trường ĐHTC

Thông qua việc phân tích, đánh giá thực trạng công tác PBGDPL cho sinh viên trong giai đoạn 2014 – 2018, kết hợp với việc phỏng vấn chuyên gia là cán bộ lãnh đạo Đoàn Thanh niên trường, Phòng Công tác Sinh viên, Phòng Công tác Chính trị, hội ý kiến của thầy cô khoa Luật, nghiên cứu cho thấy công tác PBGDPL của trường vẫn còn những hạn chế như sau:

Thứ nhất, PBGDPL được thực hiện thống nhất theo chủ trương của Đảng và BGH Trường ĐHTC. Công tác PBGDPL chủ yếu được thực hiện thông qua: Phòng Công tác Chính trị; Phòng Công tác Sinh viên; Đoàn Thanh niên. Tuy nhiên, hiện nay vẫn chưa có cơ chế phối hợp thống nhất và chặt chẽ giữa những bộ phận này với nhau, sự phối hợp giữa những cơ quan này chưa tương xứng với vị trí, vai trò cũng như tầm quan trọng trong công tác, chưa có cơ chế đồng bộ giữa Đảng – Chính quyền và Đoàn thể, dẫn đến sự chông chéo lên nhau, chưa có sự thống nhất trong khâu thực hiện cũng như chưa đánh giá được nội dung của công tác PBGDPL. Nội dung tuyên truyền từ ngoài trường thông qua Đoàn Thanh niên thực hiện thông qua hai kênh chủ yếu, một là Sở Tư pháp TPCT, hai là Mặt trận tổ quốc, còn theo chiều dọc từ Đoàn cấp trên xuống (Thành Đoàn TPCT) thì rất là hạn chế.

Thứ hai, các hình thức PBGDPL trong nhà trường còn nặng về hình thức, mang tính vụ việc, chưa xác định được chủ điểm, không có trọng tâm và không thực hiện thường xuyên theo tháng, quý, năm. Việc tuyên truyền chưa sâu chỉ nhắc nhở chung chung hoặc lồng ghép vào các cuộc thi như tìm hiểu pháp luật, cuộc thi cán bộ đoàn giỏi, cuộc thi thanh niên với an toàn giao thông... trường không chủ động đưa ra các hình thức tuyên truyền, mà chủ yếu

là theo hình thức khoán việc. Chưa xây dựng được kế hoạch, nội dung tuyên truyền phù hợp, thường bị động. Thực tế, việc tuyên truyền pháp luật trong nhà trường chủ yếu khi có chủ trương từ trên xuống, ví dụ chào mừng ngày Pháp luật Việt Nam, phổ biến Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, tuyên truyền biển đảo, những hình thức tuyên truyền thường không theo kế hoạch, mang tính đột xuất, chưa có một kế hoạch PBGDPL cố định trong năm.

Thứ ba, lực lượng làm công tác PBGDPL còn thiếu về số lượng, trình độ chuyên môn nghiệp vụ còn hạn chế. Hiện nay, trong nhà trường không có đội ngũ chuyên trách làm công tác PBGDPL mà đa phần là kiêm nhiệm, thực hiện mang tính phong trào, về mặt nào đó vẫn chưa toàn tâm, toàn ý cho hoạt động tuyên truyền. Bên cạnh đó, phải nhắc đến kiến thức pháp luật nền, kỹ năng diễn đạt, truyền đạt của báo cáo viên cũng là yếu tố ảnh hưởng rất lớn đến hiệu quả công tác. Mặc dù có đội ngũ giảng viên có trình độ chuyên môn cao thực hiện nhiệm vụ giáo dục pháp luật cho sinh viên toàn trường, nhưng chủ yếu là qua bài học trên lớp thông qua học phần pháp luật đại cương. Còn công tác phổ biến pháp luật thì không phải do đội ngũ giảng viên này đảm nhận mà chủ yếu là do các báo cáo viên hoặc các phòng ban kiêm nhiệm, chính vì thế nhà trường không thường xuyên tập huấn, trau dồi kỹ năng tuyên truyền, giáo dục pháp luật cho đội ngũ giảng viên có trình độ chuyên môn về luật.

Thứ tư, các hình thức PBGDPL trong nhà trường chủ yếu thông qua kênh truyền thông là tuyên truyền miệng, treo băng rôn, áp phích, biểu ngữ trong những đợt cao điểm, đăng trên trang thông tin điện tử của trường, thông qua họp Cố vấn học tập... Những hình thức giáo dục pháp luật hiệu quả khác thu hút được nhiều đoàn viên, thanh niên tham gia như phiên tòa giả định, các hội thi tuyên truyền pháp luật, cuộc thi Olympic luật học thì không được tổ chức thường xuyên, do kinh phí lớn và phải huy động cả hệ thống chính trị, nên chưa đạt được hiệu quả đồng bộ, mang tính ổn định, đột phá.

Thứ năm, quá trình hội nhập quốc tế đã mang lại một khối lượng lớn thông tin trên mạng xã hội. Tuy nhiên sinh viên rất khó trong việc xác định đâu là thông tin đúng, đâu là thông tin sai. Bởi bên cạnh những thông tin chính thống, còn rất nhiều thông tin không chính thống, mang tính xuyên tạc, trái chiều, phản bác, chông đối, phá hoại. Không những thế, hiện nay các thế lực thù địch trong và ngoài nước luôn tìm cách chống phá Nhà nước ta và việc lôi kéo sinh viên vào hàng ngũ của chúng đó là điều tất yếu. Điển hình như hoạt động tuyên truyền đạo trái phép, lừa đảo của hội “Thánh Đức Chúa Trời”, hoặc kêu gọi mọi người xuống đường bạo loạn liên quan đến

hai dự Luật là Luật Đơn vị hành chính, kinh tế đặc biệt Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc và Luật An ninh mạng. Lực lượng phản động đã lợi dụng lòng yêu nước và sử dụng mạng xã hội như một công cụ để lôi kéo sinh viên tham gia vào mục đích chính trị phi nghĩa. Chính những thông tin đó, làm cho sinh viên dễ bị ngộ nhận, ngộ độc thông tin, không sáng suốt, bình tĩnh nên dễ dẫn đến sai phạm. Bên cạnh đó, chúng ta không phủ nhận có một số sinh viên sa đà vào các trò chơi trực tuyến, trang mạng không lành mạnh, khó kiểm soát, một số sinh viên còn có tình tiếp cận nguồn thông tin độc hại, ảnh hưởng đến lối sống, cách suy nghĩ và thậm chí vi phạm pháp luật.

Thứ sáu, tài liệu PBGDPL còn thiếu và yếu. Hiện nay, theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo thì độ tương quan lượng thời gian và khối lượng kiến thức cho chương trình giáo dục pháp luật cho sinh viên hệ chính quy bậc đại học còn ít, chưa tương quan với khối lượng kiến thức toàn khóa học (Đỗ Thành Đô, 2015). Hiện nay, học phần pháp luật đại cương là học phần bắt buộc cho tất cả các ngành không chuyên luật với thời lượng 02 tín chỉ và với số lượng lý thuyết là 30 tiết trên tổng số tín chỉ trong chương trình đào tạo (từ khóa 40 trở về sau – ĐHCT) là 140 TC đối với hệ 4 năm, 155 TC đối với hệ 4,5 năm và 170 tín chỉ đối với hệ 5 năm (Quy định về công tác học vụ Trường ĐHCT, 2017). Với thời lượng và nội dung hạn chế như thế (chủ yếu là lý thuyết) thì công tác giáo dục cho sinh viên không được đảm bảo; Về nội dung trong tài liệu học phần pháp luật đại cương. Vào thời điểm trước năm 2014, Khoa Luật – ĐHCT đã biên soạn Bộ giáo trình Pháp luật đại cương, do PGS. TS. Phan Trung Hiền chủ biên, xuất bản lần đầu tiên vào năm 2012, và tái bản lần thứ nhất, có sửa chữa bổ sung năm 2014. Đây là Bộ giáo trình được trình bày đơn giản, đầy đủ nội dung, rất dễ hiểu và dễ tiếp cận đối với sinh viên không chuyên ngành luật, là tài liệu chính sử dụng để giảng dạy học phần Pháp luật đại cương cho sinh viên Trường ĐHCT và các trường khác trong khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, tuy nhiên hiện nay Bộ giáo trình này không được tiếp tục sử dụng. Bởi lẽ, kể từ năm 2014 Bộ Giáo dục và Đào tạo đặt hàng trường Đại học Luật thành phố Hồ Chí Minh xuất bản giáo trình “Pháp luật đại cương” dành cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng không chuyên ngành luật được áp dụng bắt buộc đối với tất cả các trường đại học trong cả nước. Đây là bước quan trọng, tạo sự đồng bộ thống nhất trong việc giáo dục pháp luật cho sinh viên không chuyên ngành luật. Tuy nhiên, với số lượng lớn sinh viên trên cả nước nhưng số lượng in rất hạn chế chỉ 1.000 quyển trong lần in đầu tiên, về cơ bản tài liệu này không đáp ứng đủ nhu cầu của người sử dụng, rất khó để sinh viên tiếp cận. Mặt khác, nội dung của quyển giáo trình từ

khi xuất bản đến nay đã hơn 4 năm, nhưng chưa một lần sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với nội dung của luật thực định. Bởi quy định của pháp luật thay đổi hàng ngày, thậm chí khi giáo trình được xuất bản lần đầu tiên thì đã có nhiều nội dung lạc hậu, không phù hợp với luật hiện tại, đến thời điểm hiện nay dường như nó chỉ tồn tại về mặt hình thức còn nội dung chỉ sử dụng để tham khảo. Bên cạnh đó, nội dung của tài liệu chia làm bốn phần. Phần một là đại cương về nhà nước và pháp luật, trong phần này chủ yếu nêu đại cương về nhà nước và pháp luật như khái niệm, đặc trưng của nhà nước, hình thức, bộ máy nhà nước, khái niệm, hình thức, thuộc tính pháp luật, quy phạm pháp luật, văn bản quy phạm pháp luật... Phần thứ hai là đại cương về các lĩnh vực pháp luật trong hệ thống pháp luật Việt Nam, phần này nêu lên khái quát các ngành luật cơ bản như pháp luật dân sự, tố tụng dân sự, pháp luật lao động, pháp luật hình sự và tố tụng hình sự, hành chính và tố tụng hành chính, pháp luật về kinh doanh, đất đai và môi trường... Phần ba là đại cương về luật quốc tế và phần thứ tư là đào tạo luật và nghề luật ở Việt Nam. Nhìn chung, chương trình giáo dục quá dàn trải, chung chung, nặng về nội dung, việc xây dựng chương trình bao hàm nhiều nội dung nhưng thời lượng quá ít (02 tín chỉ), không đảm bảo được nội dung và tiếp thu pháp luật.

Thứ bảy, nhà trường chưa đầu tư thích đáng về tài chính cho công tác PBGDPL cho sinh viên. Nhà trường chưa chủ động đưa ra các hoạt động tuyên truyền có trọng tâm, nên trong kế hoạch chi tiêu được lập đầu năm không có mục cho phần PBGDPL. Chưa thường xuyên tổ chức tập huấn hoặc cử cán bộ tập huấn về công tác PBGDPL, thiếu cơ chế bồi dưỡng hợp lý cho đội ngũ báo cáo viên, đội ngũ giảng dạy pháp luật, chưa đầu tư mạnh vào việc xây dựng giáo trình, tài liệu.

3.2 Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác phổ biến, giáo dục pháp luật tại Trường ĐHCT

Trên cơ sở đánh giá nghiêm túc nguyên nhân dẫn đến thực trạng PBGDPL Trường ĐHCT giai đoạn 2014 – 2018, đề công tác phổ biến giáo dục pháp luật cho sinh viên đạt hiệu quả cao trong thời gian tới, góp phần giáo dục, đào tạo lực lượng sinh viên vừa có trình độ, kỹ năng nghề nghiệp và tinh thần thượng tôn pháp luật. Bên cạnh việc duy trì sự lãnh đạo của Đảng, quản lý giám sát của BGH nhà trường đối với công tác PBGDPL, cần kết hợp đồng bộ các giải pháp cụ thể để khắc phục những tồn tại, bất cập đã phân tích, từ kết quả thảo luận nhóm nghiên cứu đưa ra một số giải pháp sau:

Một là, hình thành cơ chế phối hợp có hiệu quả giữa các cơ quan làm nhiệm vụ phổ biến giáo dục

pháp luật trong nhà trường với nhau và với cơ quan hữu quan ngoài trường.

Phải hình thành cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa Phòng Công tác Chính trị, Phòng Công tác Sinh viên và Đoàn Thanh niên, hình thành cơ chế Phòng Công tác Chính trị nắm vai trò chỉ đạo, quyết định nội dung và hình thức tuyên truyền, Phòng Công tác Sinh viên thực hiện tốt công tác quản lý chính quyền thông qua giáo dục, nhắc nhở sinh viên, Đoàn Thanh niên là trung tâm triển khai các hoạt động tuyên truyền trên cơ sở chỉ đạo thống nhất từ trên xuống, còn nguồn lực cán bộ tuyên truyền, giáo dục pháp luật lấy từ Khoa Luật, hình thành đầu mối, chịu trách nhiệm trong từng khâu. Làm cơ sở để hình thành kế hoạch tuyên truyền trọng tâm, trọng điểm trong năm, công tác tuyên truyền phải thực hiện thường xuyên theo định kỳ và theo từng đợt cao điểm trong năm. Ngoài ra, trường cần tiếp tục phối hợp mời với các cơ quan công tác thực tiễn ngoài trường, các đơn vị kết nghĩa, lực lượng chức năng trên địa bàn nơi có sinh viên ngoại trú để báo cáo, tuyên truyền pháp luật thông qua sinh hoạt đầu khóa hàng năm, theo chủ điểm từng tháng để sinh viên nắm bắt được tình hình vi phạm pháp luật, thủ đoạn phạm tội trên địa bàn.

Hai là, xây dựng kế hoạch PBGDPL có trọng tâm, trọng điểm mang lại hiệu quả tuyên truyền rõ ràng, cụ thể đối với sinh viên.

Các hoạt động PBGDPL nên lồng ghép vào các cuộc thi, chương trình nhằm gia tăng sự hăng hái tham gia của sinh viên. Qua đó, các hoạt động PBGDPL sẽ bớt gây nhàm chán, tẻ nhạt và giúp sinh viên có cơ hội trao đổi ý kiến trực tiếp, tạo sự tương tác hai chiều giữa tuyên truyền viên và đối tượng tiếp nhận. Bên cạnh đó, các hoạt động PBGDPL cần được chuẩn bị chu đáo, có sự đầu tư chính chu về cả nội dung và hình thức. Nhà trường nên tổ chức xây dựng kế hoạch PBGDPL cố định mỗi năm một lần vào khoảng thời gian cụ thể, lựa chọn những chủ đề pháp luật phù hợp và phổ biến trong khoảng thời gian diễn ra hoạt động tuyên truyền PBGDPL nhằm kịp thời thông tin đến sinh viên và thu hút sự tham gia của sinh viên.

Ba là, xây dựng lực lượng báo cáo viên chuyên trách, đào tạo đội ngũ cán bộ phổ biến giáo dục pháp luật có đủ tâm, đủ tầm thực hiện công tác PBGDPL trong trường.

Để thực hiện công tác này nhà trường cần rà soát, phân công cán bộ phụ trách công tác PBGDPL phải đảm bảo tính chuyên môn về kiến thức pháp luật, chuyên nghiệp về kỹ năng tuyên truyền, có hệ thống. Nên chú trọng sử dụng nguồn lực sẵn có trong nhà trường, nên giao nhiệm vụ đào tạo và tuyên truyền pháp luật cho đội ngũ chuyên trách phụ trách, đào

tạo những cán bộ có nền tảng về pháp luật, hiểu biết chuyên môn và thường xuyên cập nhật kiến thức pháp luật để phục vụ cho nhu cầu giảng dạy. Bên cạnh đó, nhà trường cần chú trọng công tác bồi dưỡng, nâng cao trình độ, kỹ năng tuyên truyền cho đội ngũ cán bộ này, bởi suy cho cùng có kiến thức pháp luật nhưng không rèn giũa về kỹ năng thì công tác tuyên truyền không sôi động, thú vị. Nhà trường có thể cử cán bộ đi học tập, tập huấn công tác PBGDPL ngoài trường sau đó những cán bộ đã được tập huấn sẽ tập huấn lại cho những cán bộ khác trong trường hoặc mời các báo cáo viên, tuyên truyền viên pháp luật có nhiều kinh nghiệm thực tiễn về trường tập huấn cho cán bộ làm công tác tuyên truyền. Đối với các cán bộ phụ trách công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật phải thường xuyên nâng cao trình độ, năng động sáng tạo, chủ động nghiên cứu, đưa ra các sáng kiến, sử dụng công nghệ thông tin vào trong quá trình tuyên truyền giáo dục pháp luật, lồng ghép vào chương trình dạy học học phần pháp luật đại cương những nội dung trọng tâm, trọng điểm mang tính thời sự trong nước và quốc tế.

Bốn là, cần đa dạng hóa các hình thức phổ biến giáo dục pháp luật trong nhà trường trong giai đoạn hiện nay, tăng cường các hình thức phổ biến, giáo dục có hiệu quả

Bên cạnh những hình thức giáo dục pháp luật truyền thống như tuyên truyền miệng, treo băng rôn, áp phích, đăng trên trang thông tin điện tử của trường, các đơn vị, gửi thư điện tử... thì các cuộc thi tìm hiểu về pháp luật, phiên tòa giả định, Olympic luật học phải được thực hiện một cách thường xuyên định kỳ hàng năm. Trong các cuộc thi phải lồng ghép nội dung cần phổ biến vào để hình thức sôi động, dễ hiểu, dễ tiếp cận tránh việc phổ biến mang tính giáo điều, nhàm chán. Nhà trường cần đầu tư những góc pháp luật, trưng bày những áp phích, thiết kế những nội dung phổ biến đặt ở những góc pháp luật này. Những góc pháp luật có thể thiết kế ở những địa điểm dễ nhìn, dễ tiếp cận ví dụ như các căn tin, trung tâm học liệu, thư viện các khoa... Nơi tập trung nhiều sinh viên đến học tập hoặc giải trí. Bên cạnh đó, trường cần có kế hoạch cụ thể hình thành trung tâm tư vấn pháp luật cho sinh viên, lập đường dây nóng. Trung tâm tư vấn – giải thích pháp luật này có thể giao Khoa Luật quản lý và phụ trách. Trung tâm này có nhiệm vụ tư vấn giải đáp thắc mắc cho cán bộ, sinh viên liên quan đến các quy định của pháp luật trong đời sống xã hội, nắm được quyền và nghĩa vụ của mình khi bị xâm phạm hoặc khi người khác bị xâm phạm. Thực tế có rất nhiều trường hợp khi có vấn đề pháp lý xảy ra đối với cán bộ hoặc sinh viên, thì bản thân chủ thể rơi vào hoàn cảnh đó không biết xử lý, ứng xử như thế nào thì trung tâm tư vấn sẽ là cứu cánh có ý nghĩa, đồng thời với sự ra

đòi của trung tâm đó còn là một kênh để phối hợp với các cơ quan bên ngoài trường, làm tăng hình ảnh và uy tín cho trường. Tuy nhiên, vấn đề khó khăn của trường ĐHCT trong giai đoạn hiện nay là đang hướng đến tự chủ, nên vấn đề kinh phí và vị trí việc làm rất khó khăn. Chính vì thế, trước mắt trường cần nâng cấp Trung tâm Luật so sánh thuộc khoa Luật – ĐHCT, bộ phận này có sẵn chức năng tư vấn và giải thích pháp luật, trung tâm cần thành lập những câu lạc bộ giải thích và tư vấn pháp luật theo chuyên ngành, tập hợp những sinh viên năm ba và năm cuối với sự hỗ trợ, hướng dẫn của giảng viên, như thế vừa giúp cho sinh viên có thể trau dồi kiến thức, kỹ năng và vận dụng pháp luật vào tình huống cụ thể, vừa tiết kiệm được chi phí cho nhà trường.

Năm là, cần có định hướng thông tin cho sinh viên, biện pháp hạn chế tác hại của những thông tin độc, không chính thống từ mạng xã hội.

Hiện nay, nhà trường cho phép sử dụng mạng xã hội như Facebook, Zalo, Youtube trong nhà trường nhằm phục vụ công tác học tập, tuyên truyền, giáo dục pháp luật cho sinh viên được xem là khâu đột phá, mạnh dạn của nhà trường. Tuy nhiên, như đã phân tích do sự đa dạng của thông tin và sự tiếp tay của các thể lực thù địch chống phá, nên rất nhiều thông tin không chính thống, chứa nội dung phản động. Chính vì thế, nhà trường một mặt đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, internet vào quá trình tuyên truyền, giáo dục pháp luật, sinh hoạt chi đoàn, lớp, tổ chức phong trào và công tác quản lý sinh viên đồng thời chú trọng bồi dưỡng đào tạo cán bộ nâng cao nghiệp vụ, nhất là công tác quản trị mạng cho cán bộ phụ trách trang thông tin điện tử, đưa ra các giải pháp thiết thực nhằm kiểm soát, hạn chế những tiêu cực của thông tin mạng, ví dụ như lọc ra những trang thông tin điện tử đen và ngăn chặn chúng; xóa sổ những trang thông tin điện tử phản động; tăng cường công tác thông tin, hướng dẫn, trao đổi, lập những mục hỏi đáp pháp luật trên trang thông tin điện tử của trường, các đơn vị trực thuộc để kịp thời giải đáp thông tin, thắc mắc của sinh viên. Hướng dẫn sinh viên sử dụng những trang thông tin điện tử chính thống và cách kiểm tra những thông tin. Nhà trường cần định hướng và xử lý kịp thời và nhanh chóng những thông tin lệch chuẩn thông qua thư điện tử của trường, thường xuyên rà soát và kiểm tra những trang mạng xã hội do trường quản lý để tránh tình trạng sao chép, giả mạo làm ảnh hưởng đến nhận thức của sinh viên và uy tín của trường. Chúng ta cần biến đổi tượng nhận được sự phổ biến pháp luật vào thể chủ động chứ không ở thể bị động, hình thức phổ biến hướng đến việc để sinh viên chủ động tìm hiểu, nghiên cứu chứ không phải thụ động đón nhận; đồng thời, đi kèm theo là chính sách khen thưởng, nêu gương điển hình, người tốt việc tốt; từ

đó sẽ dẫn tác động đến ý thức của sinh viên theo hướng tích cực, đạt được hiệu quả của công tác PBGDPL.

Sáu là, hoàn thiện giáo trình, tài liệu phục vụ công tác giảng dạy pháp luật thông qua học phần pháp luật đại cương.

Như đã phân tích hiện nay thực trạng giáo trình, tài liệu hiện nay chưa đáp ứng được yêu cầu đào tạo và giáo dục pháp luật trong nhà trường, chính vì thế nhà trường cần:

- Chủ động xây dựng chương trình giáo dục pháp luật sao cho có sự phân định rõ ràng giữa kiến thức chuyên ngành với kiến thức pháp luật đại cương, tăng số lượng chỉ bắt buộc đối với học phần pháp luật đại cương, bên cạnh giảng dạy lý thuyết cần chủ động kết hợp thực hành, giáo dục ngoại khóa để đạt hiệu quả và tăng kỹ năng mềm cho sinh viên sau khi ra trường.

- Xây dựng chương trình theo hướng tăng các học phần giáo dục pháp luật theo hướng đó là học phần tự chọn để sinh viên không phải chuyên ngành luật có thể chọn học (Đỗ Thành Đô, 2015), ví dụ ngoài học phần pháp luật đại cương thì mỗi chuyên ngành cho phép sinh viên tự chọn học phần liên quan đến pháp luật, sinh viên chuyên ngành kinh tế có thể chọn học học phần pháp luật về kinh tế, sinh viên khoa môi trường có thể học về luật môi trường và tài nguyên thiên nhiên....

- Cần chủ động, chỉ đạo (xin phép Bộ Giáo dục và Đào tạo) trên cơ sở giáo trình của Bộ biên soạn, nâng cấp và cập nhật thường xuyên nội dung, kiến thức pháp luật trong giáo trình để đáp ứng nhu cầu giáo dục pháp luật cho sinh viên, cần cắt bớt nội dung trong chương trình cũ vì nó quá nặng, có những phần không cần thiết. Xây dựng giáo trình pháp luật đại cương theo hướng ứng dụng, phù hợp với bối cảnh đổi mới và từng đối tượng sinh viên.

Cuối cùng, để công tác PBGDPL đạt hiệu quả thì nhà trường cần đầu tư kinh phí hợp lý đảm bảo chất lượng công tác này

Để công tác PBGDPL trong nhà trường đạt thắng lợi thì nhà trường cần đầu tư một khoảng kinh phí thỏa đáng, nó phải nằm trong hoạt động chi tiêu hàng năm của trường, chi phí đầu tư cơ sở vật chất, đầu tư con người, nguồn nhân lực, tập huấn tuyên truyền... để thực hiện được vấn đề này nhà trường có thể xã hội hóa công tác PBGDPL, huy động nguồn lực xã hội, với sự chung tay góp sức của xã hội, thì công tác giáo dục pháp luật nhanh chóng đạt hiệu quả.

4 KẾT LUẬN

Nghiên cứu đã chỉ ra những hạn chế trong công tác PBGDPL cho sinh viên Trường ĐHCT. Qua đó, nghiên cứu đã đưa ra 07 giải pháp chủ yếu nhằm góp phần nâng cao hiệu quả công tác PBGDPL cho sinh viên Trường ĐHCT. Để công tác PBGDPL cho sinh viên các trường đại học nói chung và Trường ĐHCT nói riêng đạt hiệu quả, phù hợp với yêu cầu hội nhập hiện nay thì nhà trường phải xem đây là hoạt động trọng tâm, quan trọng, có tính hệ thống. Phải có sự chỉ đạo thống nhất từ Đảng ủy, BGH đến sinh viên thông qua các phòng, ban và Đoàn Thanh niên trong trường. Mặt khác, phải thực hiện đồng bộ, thường xuyên, liên tục tất cả những giải pháp vừa nêu, có sự chung tay của cả hệ thống chính trị trong nhà trường và toàn xã hội. Có như thế hoạt động PBGDPL trong nhà trường mới đạt được hiệu quả, đó là tiền đề để đào tạo sinh viên có tư tưởng chính trị vững vàng, có hoài bão, sống và làm việc theo Hiến pháp và pháp luật, đáp ứng yêu cầu của xã hội trong giai đoạn hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban Tuyên giáo Đoàn Trường ĐHCT, 2017. Tuyên truyền về công tác bảo vệ chủ quyền biển, đảo Việt Nam, ngày truy cập 10/6/2018. Địa chỉ: <https://yu.ctu.edu.vn/hoat-dong-doan/10-chinh-tri-tu-tuong/1188-tt-ve-cong-tac-bao-ve-cq-bien-dao-vn.html>.
- Ban Tuyên giáo Đoàn Trường ĐHCT, 2018. Tuyên truyền phòng chống ma túy trong sinh viên Đại học Cần Thơ năm 2018, ngày truy cập 10/6/2018. Địa chỉ: <https://yu.ctu.edu.vn/hoat-dong-doan/10-chinh-tri-tu-tuong/1256-tuyen-truyen-pc-ma-tuy-sv-dhct-2018.html>.

[dong-doan/10-chinh-tri-tu-tuong/1256-tuyen-truyen-pc-ma-tuy-sv-dhct-2018.html](https://yu.ctu.edu.vn/hoat-dong-doan/10-chinh-tri-tu-tuong/1256-tuyen-truyen-pc-ma-tuy-sv-dhct-2018.html).

- Đỗ Thành Đô, 2015. Giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức pháp luật cho sinh viên các trường Đại học ở Quảng Ngãi. Tạp chí Thiết bị giáo dục. 118: 50-53.
- Đoàn trường đại học Cần Thơ, 2017. Văn kiện Đại hội Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, nhiệm kỳ 2017 – 2019.
- Hội đồng phối hợp công tác phổ biến, giáo dục pháp luật của Chính Phủ, 2012. Chủ đề Luật phổ biến, giáo dục pháp luật. Đặc sang tuyên truyền pháp luật. 08.
- Khoa Luật – ĐHCT, 2018. Giới thiệu chung về CLE – Clinical legal education program, truy cập ngày 10/6/2018. Địa chỉ: <https://sl.ctu.edu.vn/don-vi-thuoc-khoa/trung-tam-luat-so-sanh/gioi-thieu-ttss.html>.
- Trường đại học Cần Thơ, 2017. Quyết định số 2742/QĐ-ĐHCT, ngày 15/8/2017 về việc “Ban hành Quy định công tác học vụ dành cho sinh viên trình độ đại học hệ chính quy”.
- Trường đại học Cần Thơ, 2017. Báo cáo số 2932/BC-ĐHCT, ngày 18/10/2017 về việc “Tổng kết năm học 2016-2017 kế hoạch công tác năm 2017-2018”.
- Trường đại học Cần Thơ, 2018. Giới thiệu chung về Đại học Cần Thơ, ngày truy cập 08/6/2018. Địa chỉ https://www.ctu.edu.vn/intro_det.php?mn=2&id=20&p=20.
- Trường đại học Cần Thơ, 2019. Báo cáo số 680/BC-ĐHCT, ngày 09/4/2019 về việc “Thống kê định kỳ quý 1 năm 2019”, ngày truy cập 15/5/2019. Địa chỉ <https://dap.ctu.edu.vn/so-lieu-thon/53-so-lieu-thong-ke-quy-3-2022.html>.